

سازمان جهاد کشاورزی استان اصفهان
مدیریت هماهنگی ترویج کشاورزی

بیماری شاربن

◀ درمان بیماری شاربن در دام ها:

در مواقع آلودگی و تشخیص سریع بیماری، استفاده از آنتی بیوتیک ها موثر می باشد. درمان های حمایتی نظیر مایع درمانی و مراقبت های ویژه ممکن است برای حیوانات بیمار لازم باشد. به طور کلی، کنترل و پیشگیری از بیماری شاربن نیازمند توجه به بهداشت دام، واکسیناسیون منظم و مدیریت صحیح محیطی است تا از شیوع و عوارض بیماری جلوگیری شود.

◀ پیشگیری از بیماری شاربن در دام ها:

۱ واکسیناسیون: واکسیناسیون دوره ای دام ها در مناطق پرخطر می تواند از شیوع بیماری جلوگیری کند. واکسیناسیون در حال حاضر به صورت هدفمند می باشد و در مکان هایی که کانون بیماری انسان، دام و حیات وحش به مدت ۵ سال نباشد، برنامه مراقبت از بیماری جایگزین واکسیناسیون می شود. واکسیناسیون در گوسفند و بز، گاو و گاومیش، تک سُمی، شتر و شتر مرغ به صورت سالیانه انجام می شود.

۲ مدیریت مناسب چراگاه ها: جلوگیری از چرای دام ها در مناطقی که احتمال آلودگی خاک به اسپورهای باکتری وجود دارد و یا واکسیناسیون دام ها پیش از ورود به این مناطق.

۳ دفن بهداشتی لاشه ها: لاشه حیوانات مبتلا باید به طور صحیح دفن یا سوزانده شود تا از انتشار اسپورها جلوگیری شود.

◀ کنترل بیماری شاربن در دام ها:

۱. قرنطینه: جداسازی حیوانات مبتلا و مشکوک به بیماری.
۲. گندزدایی: ضدعفونی کردن وسایل و محیط های آلوده با محلول های مناسب.

عنوان: بیماری شاربن

گردآورنده: دکتر سیدجمال الدین آل معصوم (کارشناس اداره بهداشت و مدیریت بیماری های دامی اداره کل دامپزشکی استان اصفهان)

مدیر داخلی: مهندس محمد اکبری

ویراستار ترویجی و ادبی: مهندس علی مصطفوی، مهندس مژگان علی بخشی

طراحی و صفحه آرایی: نعیمه قاسمیان

تهیه شده در: اداره رسانه های آموزش و ترویجی مدیریت هماهنگی ترویج کشاورزی استان اصفهان

ناشر: سازمان جهاد کشاورزی استان اصفهان

شمارگان: ۲۰۰۰

نوبت چاپ: اول

مسئولیت صحت مطالب با گرد آورنده است.

شماره ثبت در شورای انتشارات سازمان جهاد کشاورزی استان اصفهان به شماره ۰۲/۱۴۰۳/۵۰/۳۸ تاریخ ۱۴۰۳/۰۵/۲۰ است

نشانی: اصفهان - خیابان هزارجریب - سازمان جهاد کشاورزی استان اصفهان
مدیریت هماهنگی ترویج کشاورزی - اداره رسانه های آموزشی و ترویجی
تلفن: ۰۳۱-۳۷۹۱۳۱۳۵

اداره رسانه های آموزشی، ترویجی

۱۴۰۳

◀ علت بیماری شاربن در دام‌ها:

عامل بیماری شاربن در دام‌ها، باکتری باسیلوس آنتراسیس است که در شرایط محیطی نامساعد به شکل اسپور درمی آید. این اسپورها می‌توانند برای مدت‌های طولانی (تا ۷۰ سال) در خاک باقی بمانند و در صورت ورود به بدن حیوانات، فعال شوند و باعث عفونت شوند.

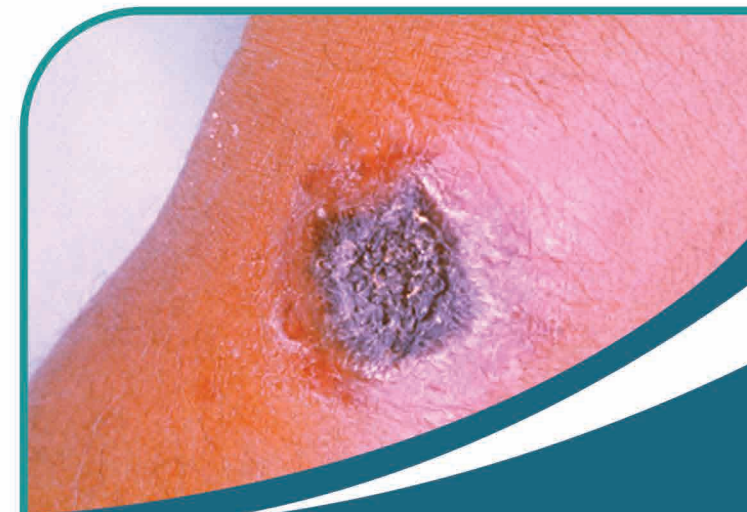
◀ نحوه انتقال بیماری شاربن:

- ۱ تماس مستقیم: حیوانات ممکن است از طریق خوردن یا استنشاق اسپورهای باکتری که در خاک، آب یا گیاهان آلوده وجود دارد، به بیماری مبتلا شوند. انسان نیز از طریق تماس با خون یا غشاهای مخاطی حیوانات آلوده، گوشت آلوده، پشم یا پوست، مبتلا می‌شود.
- ۲ تماس غیرمستقیم: وسایل آلوده، زخم‌های پوستی و یا گزیده شدن توسط حشرات ناقل نیز می‌تواند باعث انتقال بیماری شود.

◀ نشانه های بیماری در دام

- ۱ در شکل فوق حاد معمولاً تلفات سریع اتفاق می‌افتد و دام با علائم تلو تلو خوردن، لرزش، اختلال تنفسی، تب بالا، ادرار خونی فوراً تلف می‌گردد و پس از مرگ خروج خون تیره (قیری شکل) منعقد نشده از منافذ بدن دیده می‌شود.
- ضمناً به دلیل اینکه اسپور بیماری پخش می‌شود کالبد گشایی نباید انجام شود.

شاربن بیماری عفونی مشترک است که به نام‌های سیاه زخم یا تب طحال نیز شناخته می‌شود. بیماری به چهار شکل فوق حاد، حاد، تحت حاد و ندرتا مزمن در حیوانات حساس بروز می‌کند. این بیماری به ویژه در گاوها، گوسفندان، بزها و سایر حیوانات چراگاهی دیده می‌شود. در حیوانات علفخوار به ویژه نشخوارکنندگان بیماری به شکل فوق حاد دیده می‌شود. در انسان بیماری بیشتر به شکل پوستی دیده می‌شود که با زخم‌های بدون درد و تاول در محل ورود باکتری به بدن شروع که طی ۱ تا ۶ روز پس از ورود باکتری دیده می‌شوند و تا سه هفته باقی می‌مانند.

- ۲ در فرم های تحت حاد یا مزمن که در نشخوارکنندگان کمتر دیده می‌شود، تورم زیر پوست در ناحیه شکم، گردن، قفسه سینه و شانه‌ها دیده می‌شود.
- ۳ در اسب بیماری طولانی تر و ممکن است تا یک هفته بعد از ابتلا دام تلف شود. تب و لرز، بی‌اشتهایی، دل درد، اسهال خونی و تورم در ناحیه گردن و سینه، دست و پا و پائین شکم دیده می‌شود.
- ۴ در سگ و گربه مرگ ناگهانی است و قبل از آن تب، افسردگی، بی‌اشتهایی، تورم در ناحیه گلو و صورت که باعث اختلال در بلع و تنفس می‌شود (قابل تفريق با هاری)، اسهال خونی و نقاط خونریزی روی پوست دیده می‌شود.
- ۵ پرندگان به علت بالا بودن دمای بدن به بیماری مقاوم هستند ولی در شتر مرغ، اردک، عقاب و لاشخور بیماری دیده می‌شود.